بسم الله الرحمن الرحيم

ޓެކްސް އަޕީލް ޓްރައިބިއުނަލް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

މައްސަލައާމެދު ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން

މައްސަލާ ނަންބަރު: TAT-CA-W/2019/019

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް: މިޑާސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް | ޓިން:100935BPT001

މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 23 ޑިސެމްބަރު 2019

08 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1442
23 ނޮވެމްބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލުމާއި ތަފްސީލުކުރުން

މައްސަލަ ބެލި ބެންޗުގެ މެމްބަރުން: އަލްއުސްތާޛު ނަޞްރުﷲ ޢަޤީލް (މައްސަލަ ބެލި ބެންޗުގެ ރިޔާސަތު)
އަލްއުސްތާޛާ ފާޠިމަތު މިންހަތު ޢިއްޒަތު
އަލްއުސްތާޛާ އާމިނަތު ފަރީޝާ

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް: މީޑިއާނެޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ތަމްސީލުކުރީ: ޙަމްދުﷲ އިސްމާޢީލް، A229064، ސީ.ޖީ.އޭ ސްޓްރެޓެޖީސް ލ.ލ.ޕ
އަބްދުﷲ ހުސާމް ޝަރީފް، A092641، ސީ.ޖީ.އޭ ސްޓްރެޓެޖީސް ލ.ލ.ޕ

މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ

މައްސަލަ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ތަމްސީލުކުރީ: މުޙައްމަދު އަޒްހާން، A156952، ޑެޕިއުޓީ ޑިރެކްޓަރ، ލީގަލް ސަރވިސް
މަރިޔަމް އާޝާ، A233997، ސީނިއަރ ޓެކްސް އޮފިސަރ، ލީގަލް ސަރވިސް

މައްސަލަ ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 26 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1441
23 ޑިސެމްބަރު 2019

މައްސަލަ ނިންމި ތާރީޚް: 08 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1442
23 ނޮވެމްބަރު 2020

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

މިއީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްގެ ފަރާތުން މޯލްޑިވްސް އިންލެންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީގެ ނަންބަރު 220-OA/2018/083 (12 ނޮވެންބަރު 2019) އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓަށް 23 ޑިސެންބަރު 2019 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން މި ޓްރައިބިއުނަލްގައި ބެލި މައްސަލައެކެވެ.

މައްސަލައިގައި ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް

މި މައްސަލައިގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްގެ (އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް) އާއި މޯލްޑިވްސް އިންލެންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ (މިރާ) ގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ބަޔާންތަކާއި، މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުންތަކުގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުންނާއި، ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން، އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ފުރަތަމަކަމަކީ: މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްގެ ފަރާތުން މިރާގެ ނަންބަރު 220-OA/2018/083 (12 ނޮވެންބަރު 2019) އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށްޓަކައި 23 ޑިސެންބަރު 2019 ގައި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަން.

ދެވަނަކަމަކީ: 16 ޖުލައި 2019 ގައި މިރާގެ ނަންބަރު 1000935/NOTA-WHT/LBD/2018/13 "ނޯޓިސް އޮފް ޓެކްސް އެސެސްމަންޓް" އާއި މިރާގެ ނަންބަރު AR-LDB/WHT/2018/069 "ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓް" އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވާކަން.

ތިންވަނަކަމަކީ: 26 އޮގަސްޓް 2018 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން މިރާގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި އެފަރާތުން އިތުރަށް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަދު މިރާގައި އިއުތިރާޒު ހުށަހަޅާފައިވާކަމާއި، މި އިއުތިރާޒާ ގުޅިގެން 12 ނޮވެންބަރު 2019 ގައި މިރާގެ ނަންބަރު 220-OA/2018/083 "އޮބްޖެކްޝަން ރިވިއު ރިޕޯޓު" އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން، މި ރިޕޯޓުގައި

އޮޑިޓާ ގުޅިގެން އިތުރަށް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް މިރާއިން އަދަދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެކްސް ނޯޓިސްތަކުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު ބަދަލުކުރުމަށް އެދިފައިވާ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި، މިރާގެ ނިންމުމަކީ ބަދަލުގެނައުމަކަށް ނުޖެހޭ ނިންމުމެއްކަން.

ހަތަރުވަނަކަމަށް: މިރާގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނަގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު)ގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިން، އެ ޤާނޫނުގެ 39 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިރާއިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޓެކްސްގެ އަދަދުގެ ތެރެއިން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ އަދަދުގެ މަދުވެގެން 30% (ތިރީސް އިންސައްތަ) އާ އެއްވަރުގެ އަދަދެއް ދައްކާފައިވާކަން، މިރާގެ ނަންބަރު 1000935/LTR-MISC/PPD/2019/10 (23 ޑިސެންބަރު 2019) 'އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ކުރިން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ މިންވަރު ދައްކާފައިވާކަން މިރާއިން ފާހަގަ ކުރުން' އިން އެނގޭކަން.

ފަސްވަނަކަމަށް: މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށްއެދި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މައްސަލައާ 5 (ފަހެއް) ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ބެހޭގޮތުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާ:-

ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ޣައިރު މާއްދީ މުދާ ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގަތުމަށް ދައްކާ ފައިސާއިން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސްގެ ޤާނޫނު)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ނަމަވެސް ބެސް ކުރަނީ ނުވާތީއެވެ. މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަލީލުތަކުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކުން ބަލާއިރު ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތަކަކީ:

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ބިޒްނަސް ޕްރޮފިޓް ޓެކްސްގެ ޤާނޫނު)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ؛

"ބިޒްނަސްގެ ބޭނުމަށް ބޭނުންކުރާ ޕޭޓަންޓް، ޑިޒައިން، އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ ފަދަ އެހެނިހެން މުދާ

ބޭނުންކުރުމަށް ދައްކާ ފީ، ރޯޔަލްޓީ، ނުވަތަ އެހެނިހެން އެފަދަ ފައިސާ"

މިއާއިންކުރުމުން، ޣައިރު މާއްދީ މުދާ ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގަތުމަށް ދައްކާ ފައިސާއަކީ މިމާއްދާގެ ތަރުތީބުގެ ދަށުން ވަނަ ފައިސާއެއް ނޫން ކަމާއި، އެހެން ބާރުގެ ފައިސާއެއްގެ ގޮތުގައި ރޯޔަލްޓީއެއް ނުވަތަ ލައިސަންސެއް ނުވަތަ އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ ބޭނުންކުރުމަށް ދައްކާ ފައިސާއަކަށް ނުވާނޭކަމާއި، މި ފައިސާއިން އިސްލާމް ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެ ދަށުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭނެ މި ފައިސާއީ އެ

އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "އާ ނޫން ލީސް މުދާ" ބޭނުންކުރުމަށް ދޫކޮށް ފައިސާއަކަށްލާންޖެހޭކަމާއި، އަދި އާ އިބާރާތުގައި މުޅިން ލީސް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ މާއްދީ (tangible) މުދާ ކަމަށްވާތީ އާ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "އާ ނޫން ލީސް މުދާ" ގެ ތެރޭގައި ޣައިރު މާއްދީ (intangible) މުދާ ނުހިމެނޭނެކަން، (ޤާނޫނު ނަންބަރު) މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގެނަމަވެސް، (ޤާނޫނު ނަންބަރު) މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު ގެ 6 ވަނަ މާއްދާއަށް ހަވާލާދީ، އޮބްޖެކްޓިވްކޮށް ދިރާސާ ބަހުގައި މިއާއިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު ޓެކްސްކުރުމުގައި ރައްދުކުރުމުގެ މަޤްޞަދުން ގެންގުޅުގައިވާ މަޤްޞަދަކީ ބަލައި އާ މާއްދާގައިވާ "އާ ނޫންލީސް މުދާ" މަސައްކަތަކަށްޖެހޭނީ ޣައިރު މާއްދީ މުދާ ލީސް ހިމެނޭގޮތަކަށްކަން.

ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭނީ މުދާ ބޭނުންކުރުމަށް ދޫކޮށް ފައިސާއަކަށް ކަމަށްވާތީ ރޮޔަލްޓީ ފައިސާއަކަށް ޓީ އިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ. މި ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ޖަވާބުތަކާއި ދެފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ވަކާލާތުތަކަށް ބަލާއިރު ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތަކަކީ:

(ހ) ޤާނޫނީ ހަމަތަކުން ބަލާއިރު މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމާއި މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގަތުމަކީ މުޅިން ތަފާތު ދެ ކަމެއްކަމާއި، މިގޮތަށް މުއާމަލާތްތަކުން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭނީ އާ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް މާއްދީ މުދަލެއް ބޭނުމަށް ބިނާކޮށް ލިބެން ބޭނުންކުރުމުގެ ދޭތެރެއިން ނުގަނެވޭކަމާއި، ޤާނޫނީ ބަސްތަކުގައި މުދަލެއް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ބެލެވިފައި އާ މުދާ ބޭނުންކުރުމަށް ދޫކޮށް އާ މުދަލުގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅި ޤާނޫނީގޮތުން އޭގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ޙާސިލްކުރުމަށްޓަކައި ވިކިދޭ، ރޮޔަލްޓީ ފައިސާ ދައްކަންވީ ސަބަބުތަކާ އެއްވެސް މުދަލުގެ މައްޗަށް ލިބިގަތުމުގެ ކަންކޮޅުތައް ހިނގައިގެން ހިނގާނީ ކަމެވެ، އެހެންކަމުން ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މުދަލެއް ބޭނުންކުރުން ކަމުގައި ބެލެވޭނެ ނުވާކަން.

(ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ތަރަހައިގެ ތެރޭގައި ރޮޔަލްޓީ ފައިސާއެއްސެންސެއް ހި ނުހިމެނޭކަމަށް ބަޔާންކޮށް ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު TAT-CA-W/2017/005 މައްސަލަ ނިންމައިފައިވާތީ ރޮޔަލްޓީ ފައިސާއިސެންސްގެ ހިނގައި ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަފައިނުވުމުން އަންގައިފައިވާ ބީ.ޕީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފުވާކަމާއި، އަދި ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-W/2015/001 މައްސަލައިގައި ސޮފްޓްވެއަރ ގެތެރެން ބޭނުންކުރުމާއި ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގަތުމުގެ ތަފާތު ބަޔާންކޮށް،

ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭނީ ބޭނުންކުރުމަށް ދައްކާ ފައިސާއިން ކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމައިފައިވާތީ ރޯޔަލް ލައިސަންސް ފީ އިން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭކަން އިތުރަށް ސާފުވެގެންދާކަން.

ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ވިތްހޯލްޑިން ހުށަހެޅުމަށް އޮންނަ އެންމެފަހު މުއްދަތު މީރާއިން ޖޫރިމަނާކުރައްވައިފައިވާތީ މިބާގެ އޭޖެ ނިންމުމަކީ ބާޠިލު ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ. މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ވިތްހޯލްޑިންގއާއި ދައްކާފައިވާ ފައިސާތަކާއި ބަލާއިރު ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަކީ:

(ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތް އޭޖެންޓުކުރުމަށް ނޯޓިސް ދެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ ގާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކަކުން ވިތްހޯލްޑިން ކުރުމަށް އަންނަ އެންމެފަހު ("ޑިމާންޑް ރިޓާން ނޯޓިސް") ފޮނުވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުންނާއި، އަދި 31 ވަނަ މާއްދާއަށް އަމަލުކުރެވޭނީ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދޫވާ ނޯޓިސްއެއް ދީފައިވާނަމަކަށް 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ސަކިރާ ނައްސުން އަށެއްޅުއްވުމުންނާއި، މާއްދާގެ (ހ) އިން ޑިމާންޑް ރިޓާން ނޯޓިސްއަކީ އެއާމެދު ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެ ފުރުސަތު ލިބިދީފައިވާކަން އެނގެންއޮތުމުން، މިއީ އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި މީރާގެ އިޚްތިޔާރަކަށް ދޫކޮށްލެވިދާނެ ކަންތައްތަކެއް ނޫންކަމާއި، މި އިޖުރާއަތުތަކަކީ މީރާއިން ކުރާ އޭޖެންޓުކުރުމުގެ ސަލާމަތްކަން ކަށަވަރުކުރުމުގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ހައްގުތަކާއި ފުރުސަތު ހިފެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަކި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކެއްކަމަށްވާތީވެ، މީރާގެ އޭޖެންޓަށް ބަލާއިރު ވިތްހޯލްޑިން ހުށަހެޅޭ ޑިމާންޑް ރިޓާން ނޯޓިސްއެއް މީރާއިން މީޢާދަކަށް ފޮނުވައިފައިވާކަން.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/203 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގައި "މީރާއިން ފޮނުވާ އެ އިދާރާއަށް ވިޔަފާރި ތަހުގީގުކުރުމާއި އޭޖެންޓުކުރުމުގެ ބާރު ބޭނުންކުރަންވާނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ ގާނޫނީ ގަވާއިދުތަކާއި އިންސާފުގެ ބިނާގައި" މިފަދައިން ފާހަގަކޮށްފައިވުމުންނާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި މީރާގެ މައިގަނޑު މަޤްސަދުތަކުގެ ތެރޭގައި މީރާއަށް ލިބިދޭ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ޓެކްސްދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތަކަށް ހުރުމަތްކުރުމާއި ހިމާޔަތްކުރުން ހިމެނޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން ޓެކްސް ޤާނޫނުތަކުގައި މީރާއިން އަދި ޓެކްސްދައްކާ ފަރާތްތަކުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތާއި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، މީރާއަކީ އޭޖެންޓުކުރުމުގައި ވިޔަފާރިއާ މުޢާމަލާތް ކުރުމުގައި ކޯޓުތަކުން ކަނޑައަޅާ ނޫން ކަމާއި، ޤާނޫނުތަކުން ޓެކްސްދައްކާ ފަރާތްތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހައްގުތަކާއި ފުރުސަތުތަކަށް ހުރުމަތްކުރުމަށް މަޖުބޫރުކަން.

(ނ) މިރާގެ އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ސެކްޝަން 5 ގައި މިރާއިން އެދުނު ލިޔެކިޔުންތައް މީޑިއާނެޓުން ހުށަހަޅައިފައިނުވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް އެސެސްމަންޓުގައި ކަނޑައަޅައިދިނު، ލިޔެކިޔުން ހޯދުމަށް ފޮނުވުނު ގޮތުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އިޤްރާރު ފުރިހަމަކުރަމުންދާތީ، ޓެކްސްދައްކާ ފަރާތުން ލިޔެކިޔުން ހުށަހަޅައިފައިނުވާ ކަމުގައި ބުނެވޭނެ ގާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމާއި، މީޑިއާނެޓުން އިތުރަށް ޓެކްސް ދައްކަމަށް މިރާއިން އަންގައިފައިވަނީ އޮޑިޓްކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް ފުރިހަމަނުކޮށް ކަމަށްވާތީ، މިރާގެ އޮޑިޓް ނިންމުމަކީ ގާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ގާނޫނު) އާއި ޚިލާފު އަދި ބާޠިލު ނިންމުމެއްކަން.

ހަތަރުވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޓްރަސްޓް ފައިނޭންސިންގެ ފީއިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހެނީ ގާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު) ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތްތަކުގެ ފައިސާގެ ތެރެއިން ކޮން ބާވަތެއްގެ ފައިސާއަކަށްވާތީކަން މިރާއިން ސާފުކޮށްދީފައިނުވުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފު ކަމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ. މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަކީ:

(ށ) އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ސެކްޝަން 5 ގައި މިރާއިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތާ ޚިލާފަށް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ސެކްޝަން 6 ގައި ޓްރަސްޓް ފައިނޭންސް ފީގެ "ޓްރާންސެކްޝަން ކެޓަގަރީ" ގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "A- Rent, royalties" ގޮތުގައިކަމުން، މިރާއިން ބަލަނީ ޓްރަސްޓް ފައިނޭންސް ފީއަކީ އެ ކެޓަގަރީގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން ކުއްޔެއް ކަމަށް ނުވަތަ ރޮޔަލްޓީއެއްކަމަށް ކަމެއް ސާފެއް ނުވާކަމާއި، މިއީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި "އިދާރީ ގޮތުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް މީހެއްގެ ޙައްޤަކަށް އުނިކަމެއް ލިބިއްޖެ ކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ފިޔަވަޅެއް އެޅި ސަބަބު ލިޔުމުން ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤު" ކޮންމެ މީހަކަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަޔާންކުރުމާ ޚިލާފުކަމެއްކަން.

ފަސްވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޖޫން 2015 އާއި އޯގަސްޓް 2015 އޮޑިޓްކުރުމަށް މިރާއިން ނޯޓިސް ދީފައިވަނީ ޓީ.ޕީ.ޓީ ގާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށާއި މިރާއިން ކޮށްފައިވާ އޮޑިޓާއި މިރާއިން ހަދައިފައި އެސެސްމަންޓަކީ ބާޠިލު އެއްޗެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ. މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކަށް ބަލާއިރު ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތަކަކީ:

(ށ) ގާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރި ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ޓެކްސް އަހަރެއްގައި ނުވަތަ އަހަރުތަކެއްގައި، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ޓެކްސްގެ ކަންކަން ބަލަން ގަސްދުކުރާކަން އެންގައި އެފަރާތަށް އަންގަމުން ނޯޓިސްފޮނުވަންވާނެކަމާއި، ކަނޑައަޅައިފައިވާ ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި މިގޮތުން ނޯޓިސް އެންގުން ޒިންމާވާނީ އެ މާއްދާގެ (ނ) އަދި (ނ) ގައި

ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ސަބަބަކީ އޮޑިޓް ނޯޓިސް ނުލިބި އެއްވެސް ފާރާތަކުން ދައްކަންޖެހޭ އަދަދެއް މިފާރަށް ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އެ ގާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އަންގާކަމާއި، މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން މިފާރިން އޮބްޖެކްޝަނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އޮޑިޓް ނޯޓިސް ދިނުމަކީ މިފާރަށް 3 އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ބީ.ޕީ.ޓީ ގާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން ލިބިދީފައިވާއިރު އޮޑިޓް ނޯޓިސް ސަބަބަކާހުރެ ކަމާއި، ނަމަވެސް ބީ.ޕީ.ޓީ ގާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދޫކުރެވި ގެއްލުމުގައި މަކަރާއި ހީލަތުގެ ބޭނުމުން ހިލާފުވެފައިވާކަން ގޯސްކޮށްފިނަމަ ހާލަތުގައި ކަމަށްވާތީއާއި، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ޖަމާކުރި ރިޓާރން ދޮގު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން މިފާރަށް ތަފާތުކޮށްދޭނެ ޝަރުތު އޮތް ގުޅިގެން އެފަރާތް ތަފްސީލުކޮށްދީފައިވާ ހުށަހަޅާ ޓެކްސް އިދާރާކުރުމުގެ ގަވާއިދުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އަދި މިފާރިން ފޯމު އޮޑިޓް ނޯޓިސްގައި އޮޑިޓަށް ދިނުމުގެ ކުރިން ކަނޑައަޅާ ވަގުތެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، މިފާރިން އޮޑިޓް ނޯޓިސް ދިނުމަށް ބީ.ޕީ.ޓީ ގާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަ އުސޫލުން ކަމަށް ބުނެފައިވާކަން.

ހަވަނަ ކަމަކީ: މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާތަކާއި، އަޑުއެހުންތަކުގައި ދެކެވުނު ވާހަކަތަކާއި، ހުށަހެޅި ލިބިދިނުމަކަށް ޗާޖުކުރުމުގެ ގޮތުން މިފާރަށް އެންގެނިވި ނުކުތާތައް ހުށަހެޅުމަށް އަދި ނުކުތާތަކާއި ބެހޭގޮތުން ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަޑުއެހުމުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހެޅި:-

(ހ) ގާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން "އެއްވެސް ޓެކްސް އަހަރެއްގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުމުން ނެގެނު މީހާނު ފައިދާވާފައިވާ، ނޫނަސް އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ދައްކަންޖެހިފައިވާ ފައިސާވައްނަމަވެސް، އެ ފައިސާ ދައްކާ ވިޔަފާރިން މި މާއްދާގެ ދަށުން ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭނެ" ކަމަށް އަންގާކަމާއި، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުމުން ނެގެނު މީހާނު ފައިދާވާފައިވާ، ނޫނަސް އެ ޓެކްސް އަހަރުގައި ދައްކަންޖެހިފައިވާ ފައިސާއިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސްގެ ރޭޓުގައި އެ ގާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރޭޓުގެ މަތިން އެ ދައްކާ ފައިސާއިން 10% ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައި، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ އެއްގޮތްވާ ރޭޓުގެ މަތިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް އޮފީހަށް ދައްކަންޖެހޭ ލާޒިމުކަމާއި، ގާނޫނުގެ ބޭނުމަށް ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސްއަކީ ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) އިން (6) ގެ ނިސްބަތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކާއި ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުމުން ނެގެނު މީހާނު ފައިދާވާފައިވާ ނޫނަސް ދައްކަންޖެހިފައިވާ ފައިސާ (Consideration) އިން ދައްކާ ޓެކްސްއަކަށްވާކަމާއި އަދި އެގޮތުން "ދައްކާ ފައިސާ" އަކީ ފައިސާކަމުގައި ވިޔަސްވެސް ނޫނަސް އެއްވެސް އަގެއްހުރި އެއްޗެއް ބަދަލުކޮށް ކުރުމުގެ ބައެއްގައި އެ ފައިސާ ހިމެނޭނެކަން އެ މާއްދާގެ (ނ) އިން އަންގައިދޭކަން.

(ނ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި "ވިޔަފާރީގެ ގޮތުން ބޭނުންކުރާ ޢިމާރާތް، ވެސަލް، އިކުއިޕްމަންޓް އަދި އިންޓެންޖިބަލް މުދާ ބޭނުންކުރުމަށް ދައްކާކުލީގެ" ކުލި، ރޮޔަލްޓީ، ނުވަތަ އިންޓެންޖިބަލް އެފަދަ ފައިސާ" އިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 10 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު މާނަކުރުމުގައި ޤާނޫނުގެ ތެރެއިން މާނަކުރުމުގެ އުސޫލަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ދައްކާކުލީގެ" މުރާދާއި މުޅިގޮތުން ޢިބާރާތްކުރުމުގައި "އިންޓެންޖިބަލް މުދާ" ބޭނުންކުރުމަށްވުރެ، މުދާ ބޭނުންކުރުމަށް ދައްކާ ފައިސާއާ މުޅިގޮތުން ޢިބާރާތްކުރުމުގައި "އިންޓެންޖިބަލް އެފަދަ ފައިސާ" ބޭނުންކޮށްފައިވާނީ، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގައި އެ ލަފުޒުތައް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތައި ހިމެނޭތޯ ދެނެގަތުމަށްޓަކައި އެ ލަފުޒުތައް މުޢާމަލާތު ޤާނޫނީ ދާއިރާތަކުން ބޭނުންކުރާ ގޮތަށް ފުރިހަމައަށް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި މުހިންމުކަމެއްކަން.

(ރ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ **"އަދި އިންޓެންޖިބަލް މުދާ"** ބޭނުންކޮށްފައި ހުރިހާ ހިމެނުން އެ މާއްދާގެ ބޭނުމަކީ "ހުރިހާ ލަފުޒު" ކިޔުމުގައި ބަލަންޖެހޭނީ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "މުދާ" ކިޔުމުގައި ފުރިން، އެލަފުޒުގެ ތަރުތީބުގެ ތެރޭގައި ހުރިހާ ފަރާތެއް ހިމެނުން، ވެސަލް، އިކުއިޕްމަންޓާއި އެއްފަދަ މުދާ ހިފެހެއްޓުމަށް މާނަކޮށްދީފައިވަނީ އެ މާއްދާގައި **"އަދި އިންޓެންޖިބަލް މުދާ"** މި ލަފުޒުން ބަޔާންކޮށްފައި ހުރިގޮތުގެ ބޭނުން ކަނޑައެޅޭތޯބަލާއިރު، އަދި ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް "މުދާ" މާނަކުރަންވާނީ ޢިމާރާތް، ވެސަލް އަދި އިކުއިޕްމަންޓް ފަދަ މާއްދީ (Tangible) މުދާ އެކަނި ހިފެހެއްޓުމަށް ބެލުމުގެ ބަދަލުގައި އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ **"އަދި އިންޓެންޖިބަލް މުދާ"** އަކީ ރިޢާޔަތްކުރެވޭ އެ މާއްދާގައި ހިމަނާ ބާވަތްތަކުގެ މުދާ ހިފެހެއްޓުމަށް، ޣައިރު މާއްދީ (Intangible) މުދާވެސް ހިފެހެއް ގޮތަށް އެ ޢިބާރާތް ފުރިހަމަކޮށް މާނަކުރެވެންކަން.

(ބ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2011 (ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހާ މުރާދާއި ގުޅިގެން އެ މުރާދުގެ މުޢާމަލާތުގައި ދައްކާ ފައިސާ ގެ ތެރޭގައި "ކުލި، ރޮޔަލްޓީ، ނުވަތަ އިންޓެންޖިބަލް އެފަދަ ފައިސާ" ހިމެނޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެންމެހާ އުސޫލުން، އެ މާއްދާގެ ބޭނުމަށް ދައްކާ ފައިސާގެ ތެރޭގައި ކުލި އަދި ރޮޔަލްޓީ ފަދަ ހުއްދަ 2 ބާވަތެއްގެ ފައިސާ ހިމެނޭކަން އެނގޭކަމާއި، ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކުލި މާނަކޮށްފައި ނުވިނަމަވެސް އެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން "ރޮޔަލްޓީ" އަކީ ޣައިރު މާއްދީ (Intangible) މުދަލާއި ގުޅިގެން އެފަދަ **"އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމުގެ ޙައްޤު ހޯދުމަށް މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުގައި ދައްކާ ފައިސާ"** ކަން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގޭކަމާއި، އެހެންކަމުން

ވިޔަފާރީގެ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގެ ބޭނުމަށް އެ މާއްދާގައި ހިމެނޭ "މުދާ" ގެ ތަޢާރަފުގެ ތެރޭގައި އައިޓަމް މާއްދީ (Intangible) މުދާވެސް ހިމެނޭކަމުގައި ބަލަންޖެހޭނެއެވެ.

(ށ) ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-W/2017/005 މައްސަލައާ 27 ފެބްރުއަރީ 2020 ގައި ހައިކޯޓު ނަންބަރު 2018/HC-A/422 ޝަރީޢަތުން ނިންމާފައިވާ މައްސަލައެއް ކަމާއި، އެ ނިންމުމުގައި "ޓެކްސް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު TAT-CA-W/2017/005 މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ދެވަނަ ނުކުތާގައި ފަރާތުން ހުރިހާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބެލުމަށް އެ މައްސަލާގައި އަދުލުވެރިކަމާއި ނިންމާފައިވާ ބާކީ ނިންމުމަކީ މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަސްޖެހިފައިވާ އިޢުތިރާޒުން ޙުކުމްކޮށްދޭން މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަސޭހަތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން މައްސަލައާ އެއްވަރަށް އެކަން މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި އެކަށީގެންވާ މަދު ކަޑަކަށް ކޮށްފައިވާ ދުސްތޫރީ ޢަދާލަތުގެ ބޭނުންކުރަން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤު މި މައްސަލަ ނިންމުމަށް ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/HC-A/422 އަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ. (މިސާލު ފުރަތަމަ ބާބުން)

(ނ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ޤާނޫނު) ގެ 31 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ އަތުގައި ނުވަތަ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ފަދަ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް ކުރިމަތިލާފަދަ ފަރާތަކުން ކުރަހައިދޭން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކުން އެކުލަވާލާ ރިޕޯޓުތައް ފިޔަވައި ރިޕޯޓުކުރާނެ އުސޫލުން ޢަމަލުކުރަން، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތުތަކާ ތެރޭގައި އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުން އެ އަހަރަކަށް ހުށަހަޅާ ޓެކްސް ބަޔާނާ ސަބަބުތައް ފަދަ ސަބަބުތަކުން އެއްގޮތްވާއިރު، ސަބަބުތަކުން އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ ބަޔާންވާ ގޮތުގެ މިންވަރުކުރަނީ ކޮމިޝަން ހިމެނޭކަމާ ދިނީ އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުން އެ އަހަރަކަށް ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، އެ އަހަރަކަށް އެފަރާތްތަކުން ޓެކްސް ބަޔާން ފައިލުކުރާ އަހަރެއްގެ ކުރިން ބޭނުންކުރަނީ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ އަތުގައި ނުވަތަ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ ލިޔެކިޔުންތައް ކުރިމަތިން އަހަރާ އެއްގޮތަށް ފޯމުތަކަށް އެދެން އެދުނުއިރު، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތައް ހިފާފައި އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވިޔަފާރި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފޯމުތަކަށް ނުވަތަ ފޯމާއި ފަދައިން މި މައްސަލާގައި ނިންމުމާއި ޤާނޫނީ ގޮތުން ސަބަބުތަކުން އެކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެންވާކަމެއް ނޫނެވެ.

(ރ) އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ރިވިއުގެ 1 އިން 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގެ ސެކްޝަން 4 ގެ ފައިންޑިންގ 4.1 އަށް ނަޒަރުކުރުމުން، އެ ނަންބަރުގައި "Taxpayer has failed to declare and pay Withholding tax

on the following categories which are listed below: - Payment for the use property – Royalty – Other commission and fees” މިފަދައިން ބައްޓަންކުރުމުގައި އޮންނަ އޮތުމުން، ވަކި ހާއްސަ ބާވަތްތަކަށް ޕޭމަންޓުތަކާއި ގުޅޭން އިސްތިއުމާލުކުރާ ފަރާތުން ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހެޅިއިރު ހިމަނާފައިނުވާ އެ ޕޭމަންޓްތަކާއި ގުޅޭން ދައްކާފައިވާ ފައިސާއިން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކާފައިނުވާކަން އޮޑިޓަރ ފާހަގަކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، އޮޑިޓް ރިޕޯޓްގެ ސެކްޝަން 6 އަށް ނަޒަރުކުރުމުން، “Undeclared Payments” ނުވަތަ "ނުހިމަނާފައިވާ ޕޭމަންޓްތައް" ކަމަށް ބައްޓަންކޮށް Annexure 1 ގައި ހިމަނާފައިވާ ތާވަލުގައި “Payment Category” ގެ ކޮލަމުގައި “A- Rent, royalties” އާއި “F–Commission” މި ދެ ބާވަތް ހިމަނާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި، “A- Rent, royalties” އާ ގުޅޭން އެ ތާވަލުގައި “Payment Description” ގެ ކޮލަމުގައި ހަވާލާދީފައިވަނީ “Channel License Fee” އަށް ކަން ސާފުކޮށް އެނގެން އޮންނަ އޮތުމުން، މިގޮތުގެ އޮޑިޓްގައި އިސްތިއުމާލުކުރާ ފަރާތުން ޗެނަލް ލައިސަންސިންގެ ފީއިން ޓެކްސް ދައްކަނީ އަންގާފައިވާ ވިތްހޯލްޑިންގ ފައިސާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ރޯޔަލްޓީ" ގެ ތަޢާރަފުގެ ބަޔާނުގައި ހިމެނޭ ބާވަތެއްކަން ދެނެގަނެވޭ ގޮތުން ވިތްހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ޕޭމަންޓެއްކަން ސާފުކޮށް އެނގެން އޮތުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވާކަމެއް ނުފެނެއެވެ.

(ށ) އޮޑިޓް ނޯޓިސްއަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް ނިޒާމާބެހޭ އިދާރީ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކަށް ކޮމިޝަނަރ ޖެނެރަލް އޮފް ޓެކްސޭޝަން އަންގާ އަންގުމަކަށް، އެ އަންގުމުގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޓެކްސް އަދަދަކީ ނުވަތަ އަދަދުތަކަކީ، އެފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު އެފަރާތުން ހިސާބުތަކާއި ބޭނުންވާ ކަނޑައަޅާފައިވާ މިންވަރު ޓެކްސްގެ ދައްކަންޖެހޭ އެއްބަސްވުމާ ޤާނޫނީ ޓެކްސް ހިސާބުކުރެވިފައިވާ ނޯޓިސް އޮޑިޓް ކުރެވޭން ޕީ.ޖީ.ޓީ ގަވާއިދުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަންގައިދިނުމުގެ ގޮތުން ބަލާކަން ވިދާޅުވެފައިވާ ޕީ.ޖީ.ޓީ ފެނީ، ކަމަށް ގައި (ހ) މާއްދާގެ ވަނަ 20 ޤާނޫނުގެ ޕީ.ޖީ.ޓީ ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ (general rule) އާންމު އުސޫލު ފޯރުކޮށްދޭ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޚިދުމަތަށް އަގު ބަލައިގަނެވޭ ވަގުތު "ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ވަގުތު" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާއި ޕީ.ޖީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް އިސްތިސްނާއެއް ކަމަށްވާ، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން ޚިދުމަތުގެ އަގުގެ ބިލު ދޫކުރުމާއި ބެހޭ "އޮޑިޓް ނޯޓިސްއަށް ޖަވާބު ދިނުމާއި ގުޅޭގޮތުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ބަޔާންކުރާ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުން" ހިމެނިގެންވާ ގޮތުގެ މަތިން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަކުން ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސްގެ އަދަދު ކަނޑައަޅައި ޓެކްސްގެ އަދަދު ހިސާބުކޮށް އެ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތަށް އަންގާ ލިޔުމެވެ. އެގޮތުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ޓެކްސް ބަޔާން ހުށަހަޅާ ވަގުތާއި އަދި ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މުއްދަތު ފަހަނައަޅައި (ތިނެއް) 3 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ

ޓޫރިޒަމްގައި، ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ބަލާކަން އަންގާ އުސޫލުގެ ފޯމުތަކުން" ކަމާއި، އިސްތިސްމާރުކުރާ ފަރާތުން 01 ޖޫން 2015 އިން 31 އޮގަސްޓު 2015 ގެ މުއްދަތުގެ އޮޑިޓް މީރާއިން ކޮށްފައިވާއިރު، އެ އޮޑިޓާއި ގުޅިގެން 04 ޖުލައި 2018 ގައި އޮޑިޓް ނޯޓިސް އެފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަނީ، މީރާއިން ކުރި އިސްތިސްމާރުކުރާ ފަރާތުގެ އޮޑިޓާއި ގުޅިގެން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ބީ.ޕީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން އެ މުއްދަތުގެ އޮޑިޓް ކުރުމަށްޓަކައި މީރާއިން އޮޑިޓް ނޯޓިސް ފޮނުވާފައިވަނީ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 3 އަހަރު ތެރޭގައި ކަމުގައިވާތީ މީރާއިން ކޮށްފައިވާ އޮޑިޓަކީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ސައްޙަ އޮޑިޓެއްކަމާއި، އަދި އިސްތިސްމާރުކުރާ ފަރާތުން ޓެކްސް ރިޓަރން ހުށަހަޅާ ގަވާއިދުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ފޮނުވާފައިނުވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ހުށަހެޅުނު އުޅެފައިވާ މި މައްސަލާގައި މީރާއިން އެގޮތަށް ޢަމަލުކޮށް އިސްތިސްމާރުކުރާ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިނުވަނީ މި މައްސަލާގައި މީރާއިން ޤާނޫނީ ބަދަލުގެ ކޮށްފައިނުވާކަން.

ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިޔާ

މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރަމުން ޗޭއާންޖް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ (އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް) ގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ (މީރާ) ގެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާ ސަބަބުތަކާ އަދި ޤާނޫނީ ނަޒަރިއްޔާތު ބަލައިގެން، އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ޕްރޮޕޯޒްޑް އެޑްޖަސްޓްމަންޓް ފޮނުވާފައި ނުވާކަމަށް ބުނާ މައްސަލައާގުޅޭ

ފާހަގަކުރުން 1: ޓެކްސް ދައުލާ ފަރާތުން އޮޑިޓްކުރުމަށް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2010 (ޓެކްސް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާ އާއި 31 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ "ޕްރޮޕޯޒްޑް އެޑްޖަސްޓްމަންޓް ނޯޓިސް" މީރާއިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައި ނުވާތީ، މީރާގެ އޮޑިޓްގެ ނިންމުމަކީ ބާތިލު ނިންމުމެއްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ. ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް ނަޒަރުކުރުމުން، އެ މާއްދާގެ ދަށުން ފޮނުވާ އޮޑިޓް ނޯޓިހަކީ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ކަނޑައަޅުމަށް ބޭނުންވާ ހިސާބުތަކާއި ލިޔެކިޔުންތަކުން ބަލާކަން އަންގާ އެންގުމެއްކަމާއި، އެ އެންގުން ފޮނުވުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި، އެ އެންގުމުގައި ކަންކަން ކުރަމުން އެ ލިޔުން ހައްދާ ފަރާތުން ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ އެއްޗެހިތައް ދޭންވާނެ ގޮތަކަން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާނެ، ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، ޤާނޫނުގެ 31، 32 އަދި 33 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެންގުމެއް ފޮނުވުމުގެ ކުރިން ސަލާމަތް އުފެދިފައިވާ ފިޔަވަޅު ނަގާފައިވާ ނަމަ ލިބޭ ގޮތް ގެނެސްގެން އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއް ދޭންވާނެކަމަށާއި ބަޔާންކޮށްފައި އޮތުމުން، އެކަމުން އެނގިގެންދަނީ، 31، 32، އަދި 33 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފޮނުވަންޖެހޭ އެންގުންތަކަކީ، އާއްމު ގޮތުގައި ފޮނުވަންޖެހޭ ލިޔުމެއް ނޫންކަމާއި، އަދި އެގޮތަށް ލިޔުމެއް ފޮނުވަންވާނީ އެއްބާރުލުން ނުލިބޭ ފަރާތްތަކަށް، އެ ލިޔުމެއް ހަމަޖެހުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއް ދިނުމަށް ފުރުޞަތުދޭނެކަމަށް. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުގައި 31، 32، އަދި 33 ގައިވާ އިޖުރާއަތު ތަންފީޒުކުރަމުންދާއިރު ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތެއް ނޫންކަމާއި، އޭގެ ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން ލިޔުންތަކެއް ދިނުމުން އިސްކާރުކުރާ ބަޔާންކޮށްދީ، އެ އެންގުން ފޮނުވުމުގެ ކުރިން ލިޔުންތަކެއް ހުށަހެޅުމުން އެކަށީގެންވާ ވަގުތެއް ދިނުމަށްފަހު، ބަޔާންކުރަން އެއް އިޖާބާތަކެއް އެނގޭނެއެވެ. އަދި އޮޑިޓްގެ ތަރުތީބުން އެ ބާރުތަ މުރާޖަޢާކުރާއިރު، ޕްރޮޕޯޒްޑް އެޑްޖަސްޓްމަންޓް ނޯޓިސް ފޮނުވުމަކީ، އެ ލިޔުންތަކެއް ވާސިލްވުމަށް އެއް ގޮތެވެ. މިގޮތުން، 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "މީރާއިން މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެންގުމުގައިވާ މައުލޫމާތު ހާމަކުރުމުގެ ބޭނުމަށް، އެ އެންގުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ (30 ދުވަހަށް ވުރެ ކުރުނޫން) މުއްދަތެއްގައި ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުގެ އޮފީހުގައި ނުވަތަ ބާރެއްގެ ދަށުގައިވާ

ވިޔަފާރިއުންނަށް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދުތަކަށް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅާ މުޢާމަލާތަކީ އެންޓި އެވޯއިޑަންސް" މިފަދައިންނެވެ. މި މާއްދާއަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، "އެ އެރޭންޖްމަންޓުގައި ބައިވެރިވާ (30 ދުވަހަށް ވުރެ ކުރިން) މުޢާމަލާތުގައި" މިފަދައިން ބައިވެރިކުރުމަށްފަހު، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުގެ އަތޮޅުގައި ނުވަތަ ބެހޭ ދަރިންގައި ހުރި ވިޔަފާރިއެއްގައި ހިއްސާ ހުރިހާ އެކުލެވޭފަދަ ބައިވެރިކުރުމުން، އެ މާއްދާގެ ދަށުން މުޢާމަލާތް ބާޠިލުވެފައިވާ އިޤްތިޞާދީ ވިޔަފާރިއްސަތައް ހުރިހާ 30 ދުވަހުގެ ކުރިން ތިން ދުވަސް ކުރިން ބޭނުން މުޢާމަލާތް ކަނޑައެޅިގެން އިސްތިސްނާވެއެވެ. ނަމަވެސް، މުޢާމަލާތް ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވިޔަފާރީގެ ރޫޙާއި ނިސްބަތްވެފައިވަނީ، އެ ނޯޓިސް ޓްރާންސްފަރގައި ނުވަތަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުޢާމަލާތް ވިޔަފާރި ބާޠިލު ކަމުގައި ނުވާނެއެވެ. އެހެންކަމުން، ވިޔަފާރީގެ މުޢާމަލާތް ދިނުމަށް ޓެކްސްދައްކާ ފަރާތުން ބޭނުން ނުވާ ހުޅުވާލުމަކީ، އެ ވިޔަފާރިން ދިނުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ދިނުމުގެ ކުރިން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން އެ ވިޔަފާރިން ޚިޔާރުކުރާނެ ފަރާތަކަށް، 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވިޔަފާރިން ހުކުމަށް ނޯޓިސް ފޮނުވަންޖެހޭނެއެވެ، އަދި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުން އެކަން އިސްތިސްނާ ކުރުމުގެ ބަދަލު ވިބަޖެހޭނެކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި ރިޕޯޓުގައި، 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވިޔަފާރި ހުކުމަށް މުޢާމަލާތް ނިންމުމަށް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުގެ، ޤާނޫނުގެ 34 ގައި ބަޔާންކުރާ ހުކުމާ ހިލާފުވެފައިވާކަމަށް ބެލެވޭކަން ނެތެވެ.

ހުށަހެޅުން 2: މިގޮތުން، އިތުރު ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާއަށް ނަޒަރުކުރާއިރު، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ހުރިހާ ފަރާތްތަކަކީ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތް ހިސާބުކުރި ޤާނޫނާއި ޤަވާޢިދާ އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންތޯ ބެލުމާއި، ދައްކަންޖެހޭ ޓެކްސް، މި ގޮތުގެ އެހެނިހެން ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ދުވަހަކީ ހަމައެކަނި ދައްކާ ބެލުން" އެއީ މިހާ އުފެއްދުމުގެ އެއް މަޢުލޫމާތުގެ ވިއްޔުން، އެ ޒިންމާ އަދާކުރުމަށް ޤާނޫނު ވިބަޔާންކުރާގޮތް އޮޑިޓްކުރުމުގެ ބާރުގަދަކުރުމުގެ ބާރުތަކުން، އެ ބާރު ހުރި ގޮތުގައި ތަންފީޒުކުރުމަށް ވިޔަފާރި ބޭނުންވާ ސިފަ ބާރުތަކާއި ނުސިފަ ބާރުތައް ވިޔަފާރި ވިބެލެވިދާނެކަމުގެ ބަޔާންޖެހޭކަމެއް[1]، އަދި އެ ބާރު ޤާނޫނުން ހިމެނެޖުމަށް މިންވަރު، އޮޑިޓް ގެޔާ މާއްދާތަކުން ފެންނަން އޮތް ހިނދު، އޮޑިޓްކުރުމުގެ ބާރުތަކަށް، އެހެން ގޮތަކަށް މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިހާ ވިޔަފާރި ހުރަސް އެޅިފައިވާ ނަމަ ގޮތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިހާ އޮޑިޓް ފިޔަވަޅުއެޅުމަށް ވިޔަފާރި ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައެވެ. މިގޮތުން، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސްއޮފްގެ ބާރު އިތުރު ގަވާއިދު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ނަންބަރުތަކާއި ބައިގައި ބާރުނެތް ވަކިވަކި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ތެރޭގައި ވިޔަފާރި އޮޑިޓް ފިޔަވަޅުއެޅުމަކީ ހުރި ނެތޭ. އެހެންނަމަވެސް، ވިޔަފާރި، 31، 32 އާއި 33 ވަނަ މާއްދާގެ ބާރުން ހިފެހެއްޓުން މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިހާ ވަކި، 34 ވަނަ މާއްދާގެ ހުކުމުގެ ބެލެހެއްޓެވެ.

[1] ޤާނޫނުތަކުގެ ހަމަތައް ބާރުގަދަކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާ

ބީޕީޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ބުނާ މުއްދަތު ފަހަނައަޅައި ދިޔުމަށްފަހު އޮޑިޓް ނޯޓިސް ފޮނުވުން

ނުކުތާ 1: ޗޭއާޝް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ޖޫން 2015 އާއި އޯގަސްޓް 2015 އޮޑިޓްކުރުމަށް، މީރާއިން އޮޑިޓް ނޯޓިސް ފޮނުވާފައިވަނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 05/2011 (ވިޔަފާރީ ފައިދާއިން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ މުއްދަތު ފަހަނައަޅައި ދިޔުމަށްފަހު، 4 ޖުލައި 2018 ގައި ކަމުގައި ވާތީ، އެއީ ސަބަބު ނޯޓިހެއް ޤާނޫނީގޮތުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެއެވެ. މިގޮތުން އެ އޮޑިޓް ނޯޓިސް ފޮނުވާފައިވަނީ ބީ.ޕީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ މުއްދަތަށްފަހު ކަމުން އެހެންނަމަވެސް، އެމާއްދާގެ (ށ) ބުނާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އަދި އެ އޮޑިޓް ނޯޓިސްގައި، މި ނޯޓިސް ފޮނުވީ ބީ.ޕީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމަށް ބުނެފައިވާއިރު، އެމާއްދާގެ (ށ) ގައި "**އެކައުންޓިންގ ސަބްމިޓްކުރާ ހުށަހެޅުން އެމް.އައި.އާރ.އޭ އަށް** ޓެކްސް ރިޓަރނެއް ގޮތުގައި އެއްވެސް މިފަދަ ގަސްތުގައި ނުވަތަ މަކަރާއި ހީލަތުން ވިޔަފާރިވެރިންގެ ޓެކްސްވެސް ހިމެނޭގޮތަށް، **އެއްވެސް ޓެކްސްއެއް ދައްކަވުން ދުރުކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ވާނަމަ، އެފަދަ ޓެކްސްއަކަށް ޓެކްސް ރިޓަރނެއްގައި ހިމަނާފައިވާ ނުވަތަ ޓެކްސްގެ މައުލޫމާތު އެމް.އައި.އާރ.އޭ އަށް ލިބުނު 3 (ތިނެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ބަދަލު އަންނަ އެސެސްމަންޓް ފޮނުވިދާނެ**" މިފަދައިން ބުނެފައި ވުމުން، މިގޮތުން އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުގެ އަރިހުން އޮޑިޓްގެ ތެރެއިން، ބީ.ޕީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނާފަދަ ކަމެއް، އެމާއްދާގައި ބުނާފަދަ މިންވަރަށް މިގޮތަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިއްޖެނަމަ، ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޖޫން 2015 އާއި އޯގަސްޓް 2015 ގެ **ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ބަދަލު އަންނަ އެސެސްމަންޓް** ފޮނުވުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން މިގޮތަށް ލިބިފައިވާ ބާރުގަނޑުގެ ބީ.ޕީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެފައި މަޢުލޫމާތު ލިބުމުން މިގޮތަށް 3 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ބަދަލު އަންނަ އެސެސްމަންޓް ފޮނުވުމުގެ ބާރު މިގޮތަށް ލިބިދޭ ހަމައެކަނި ޤާނޫނީ މާއްދާއަކީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިންކަމުގައިވާ ހިނދު، އެ ފޮނުވާ އޮޑިޓް ނޯޓިސްގައި 20 ވަނަ މާއްދާގެ ވަކި އަކުރަކާ ހަވާލާ ދީފައި ނެތްނަމަވެސް، އޭގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ފޮނުވައިވާ ނޯޓިސެއްކަމަށް ބަލަންޖެހެއެވެ. އަދި އެ އަކުރުގައި "ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ބަދަލުކޮށް އަންނަ އެސެސްމަންޓް" މިފަދައިން ބުނެފައިވުން އެ އަކުރުގެ ދަށުން ފޮނުވާ ނޯޓިހަކީ ޓެކްސް ބެލުމުގެ ދައުރުގައި ފޮނުވާ ނޯޓިސްއެއް ކަމާ، އޭގެ ހަމައެކަނި ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރުގެ ދަށުގައި ފޮނުވާ ނޯޓިހެއްކަން އެނގެއެވެ. މިގޮތުން ޓެކްސް ގަވާއިދު ނަންބަރު 2013/R-45 (ޓެކްސް ނެގުމާބެހޭ އިދާރީ ގަވާއިދު) ގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "ޓެކްސް ދައްކާފަރާތަކުން ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތު ތެރޭގައި ނުވަތަ ކުރަމުންދާ މިގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަދަލުތަކެއް ނުކުރަނީ، އެ ކަމާ ގުޅޭގޮތުން އެފަދަ ތަޙުޤީޤުތަކާއި އޮޑިޓްތައް ހިންގުން އަންނަނީއެވެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތްތަކުގެ ތަޙުޤީޤު ކުރަމުންދާ އޮޑިޓް އެއްވެސް ވަކި އަކުރަކާ އެނގެއެވެ. އަދި އެގޮތަށް ތަޙުޤީޤާއި ގުޅިގެން

ޤާނޫނުތަކަށް ފިޓްނުވާނޭ ރައްކާތެރިކަމާއި ޒަރޫރަތު ޓެކްސް ދައްކާފައިވާތީ އެހިސާބުން ފިޔަވަޅެއްނުލެވޭ. އެހެންކަމުން، ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ ޖިންސަކު ބަލާކަށް އަދާ އެއްގެގޮތުގައި ކޮށްގެން ކުންފުނީގެ މައްސަލާގެ އިތުރު ފައިދާއިން 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެ މައްޗާމެދު ފުރިހަމަ ވާނަމަ، ޓެކްސް ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބަލާލާ ދެވިފައިވާ ބުނެފައިވާގޮތުގެ ސަރަހައްދުން ޓެކްސް ދައްކާ ފަރާތުގެ ހައްޤުގައި އުނިކުރެވޭ ދާއިރާއެއް ނުކުރެވޭނެ، މީގެ އިތުރުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2014 ވަނަ އަހަރުގެ އޮބްޖެކްޝަން ބޮޑުކުރުމުގެ މުއްދަތު ފާސްވެ ނޯޓިސް ސަރަހައްދުން އޮބްޖެކްޝަން ނޯޓިސް ހަވާލު ނުކުރެވިއްޖެ.

ފިނޭންޝަލްގެ ޓެކްސް

ފުރަތަމަ ނުކުތާ 1: ޤާނޫނުގެ އުސޫލުތަކާ މުޅިގޮތުން ފިނޭންޝަލްގެ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެ ފައިސާ ދައްކާކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ ބަލަހައްޓާ މުއްދަތު ބޭނުންކުރުމަށް ދައްކާ ކަމެއް، ރިސީވަރ ނޯޓިސް އެ ނޯޓިސް އޮފިސް ފައިސާއިން ޓެކްސް ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގެ ދަށުން ފިނޭންޝަލްގެ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/23 ގަޟިއްޔާގެ 71 ވަނަ ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި "..... ޓެކްސް ޤާނޫނުގެ (6) ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގެ ދަށުން މުސާރަ ބަލައިގެން އެއަހަރުގެ ދަށުން އެއްފަހަރު ދޫކޮށް، ގެސްޓްހައުސް ދިނުމުގައި ދިން އެސައިންމަންޓް މުދަލާ ގުޅޭ ރިޕޯޓިންގ ކަމަށް އިސްތިސްނާ ކުރެވޭ އެއަހަރުގެ ހިސާބުކުރާ ބަލާގެ މާއްދާ މުދަލާއެކު ރިޕޯޓިންގ ކަމަށް ބަލާފައެވެ. އަދި އެއަހަރުގައި ހިނގާ "އިންސެންޓިވް ފަންޑު" ގެ ދާއިރާއަށް ރަސްމީ ފައިސާ ނުލާ ޕޮއިންޓްކުރެވޭ ޓޭބަލްގެ ބޭރުން ވީ ގޮތް މުސާރަ ފާލަމީ ހަމައެކަނި އެއްބަސް ނުވާނެކަމުން. އެހެންވީ ޓެކްސް ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދެއްކުމުގެ ބަޔާން ނުބެލެވޭނެ ރިޕޯޓިންގ ނޫނީ ކުއްޖާ މުދަލުގެ ބައްޔާ ހިސާބުން ގޮތުން އެއްގޮތް ހިސާބަށް ގެސްޓްހައުސް، ގެސްޓްހައުސް އިންވެސްޓްމަންޓްތަކުން، "އިންސެންޓިވް ފަންޑު" ކަމަށް ބަލައި މިސާލެއްގެ ބައެއް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަޤްޞަދަށް އެއްގޮތަށް ހިމެނޭ އެއް މާއްދާ މުދަލަކީ ކަމަށް ބަލާނެއެވެ." މިފަދައިން ބަޔާންކުރެވި، އަދި މާއްދާ މުދަލާ ގުޅިގެން ދައްކާ ފައިސާއީ ޓެކްސް ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ގެ ދަށުން ފިނޭންޝަލްގެ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މުދަލެއް ނޫންކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައެވެ.

<u>މައްސަލައިގެ ނިންމުން</u>

ދެންފަހު، އިސްވެ ބަޔާންވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ބީޕީޓީ ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޖާރީވާ "ޑޮކިއުމަންޓް ރިކުއެސްޓް ނޯޓިސް" އަދި، ވަކި ހާއްސަ ބައެއްގައި ފޮނުވަންޖެހޭ ނޯޓިސްއެއްކަމުގައި ވާތީ، އެއީ ކޮންމެ އޮޑިޓްކުރެވިގެން ދިމާކުރާ އޮންނަނީގެ އިޤްރާރުކޮށް ނޯޓިސްކުރަންޏާއި، ބީ.ޕީ.ޓީ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނާ ކަންކަން މިޔާރަން ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެކަން ފާހަގަކުރުމުން ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި، ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ބަލާކަން އެންގުމުގެ ފުރުޞަތު ބާރު މިޔާރަން ލިބިދީފައިވަނީ، އެ ފުރުޞަތު ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރު ބަލާކަން އެހެން އިސްލާހުކޮށް ވަކި ކަންކަން ބާވަތާ ދިފާއި ނުލިބޭނަމަ، އެ ނޯޓިސްގެ ސަބަބަކަށް ގެއްލުމެއްގެ ކަމެއް ނިންމާކަމަށް، ހަމައެކަނި މާއްދާ މުދަލާ ގުޅިގެން ދައުލަ ސާފުވާ ބީޕީޓީ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ގެ ދަށުން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭނެ މުދަލެއް ނުވާކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/SC-A/23 ގަޟިއްޔާއިން ކަނޑައެޅިފައިވުމުން، ހަމައެކަނި މާއްދާ މުދަލާ ގުޅިގެން ދައުލަ ސާފުވާއިން ވިތުހޯލްޑިންގ ޓެކްސް ދައްކަންޖެހޭނެކަމަށް ބަލައި، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ އަރިޒު އިސްލާހު ނުކުރައްވާ ފަރާތުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އަރިހުން ރައްދުކުރުމަށް މިމައްސަލާގައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ 3 މެމްބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމައިފީމެވެ.

<u>މި މައްސަލަ ބެލި ނިޔާމީން</u>

ފާތިމަތު މިންހަތު އިއްޒަތު
ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނައިބު ރައީސް

ނަސްރުﷲ ޚަލީލް
ޓްރައިބިއުނަލްގެ ރައީސް
(ރިޔާސަތު)

އާމިނަތު ފަރީޝާ
ޓްރައިބިއުނަލްގެ މެމްބަރު

08 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1442
23 ނޮވެމްބަރު 2020